

60 milj. grunnurin ein veruleiki

Ein fullkomulig nýskapan í okkara ílegging

Tað, sum andstöðuflokkar javnaðarmanna sögdu einans var valbluff og humbukk, koma teir nú sjálvir fram á ting við vátan um kortini var sannleiki.

Hetta mátti verja líka so foygt sum at noyðast at taka í seg aftur alt brikslið móti javnaðarmanninum um, at teir við at fáa dansk lán, danskan størstundning var tað sama sum at selja feroyingin í Froyum til danir fyri danskt gull, ei nú er eingin grammari enn júst somu folkaflokksmenn og tjóðveldismenn at taka imóti og nýta tey lán, ta ílegging og tann studning sum javnaðarmenn vóru gingnir á odda fyri og fingið til veða.

Tá ið javnaðarmenn tóku leiðsluna á tingi og i landsstýri lá so illa fyri við vinnulivi og finasteringarmøguleikum, at alt figgjarliv og øll framstig vildu stegja, um ikki landsstýrið evnaði at gera tað møguligt hjá monnum at seta í gongd og tann neyðuga pening til veða.

Hetta eydnaðist í størri mun enn nakar hevði droymt um.

Vit skulu bara nevna eitt sindur av tí, sum hendi:

Realkreditstovnurin fekk 40 miljónir í lán — harav 40 skip líðugsmiðað og 18 í gerð, tá ið nýval varð.

Egnsudviklingslógin við sínum mongu hundruð miljónum setti gildi í Froyum.

20 miljónir við statsveð til skip og vegir.

»Ungdommens uddannelsesfond« setti í gildi til eisini at virka í Froyum.

Samtykt neyðugar lógbroytingar,

so Østifternes kredittfelag kundi byrja lánvirki sitt. Froyum — men her hava andstöðukreftir lagt seg imóti og tarnað virkinum.

Statslán og statsstudning til ta velduga hospitalsbygging, sum er

við at verða framd í Froyum, her er talan um 50—60 miljónir.

Men okkum tørvaði eina íleggingarkraftarkeldu av varandi virði, sum kundu loysa tær heilt stóru uppgávurnar sum vega-bergholshavna- ravnagns- og aðra gerð.

So var tað, at táverandi lögmaður kundu — aftaná eina samráðingarførd, hann hevði við ríkisstýri tætt undan seinastu fól — bóða frá, at ríkisstýrið var gingið við til at seta á stovn ein íleggingargrunn uppá 60 miljónir.

Hesin peningur skuldi nýtast sum lán til arbeiði, sum ikki kundi loysast við øðrum peningi. Her var serliga hugsað um berghols-vega- og havnagerð. Og tað heilt nýggja við 60 miljónagrunnin var, at tær av lánun innkomnu rentur og avdráttar skuldu fara til grunnin til nýttlánín.

Tá ið hetta kom á mál á fundum sögdu andstöðuflokkarnir at talanin um henda stóra grunn einans var valbluff og humbukk.

Verður tjóðveldisflokkurin í tveimum?

Ein av fremstu tjóðveldismennum stóð á bryggjun: í Vágsbotni ólavsokuaftan í samrøðu við ein oddamannin í javnaðarflokkinum. Hann harmaðist tjóðveldisflokkin og segði seg ongatíð at hava væntað, at Erlendur færi teirra, »hó at geva seg so upp til Hákon Djurhuus, at tað beinavegin ikki grald í honum aftur sum tjóðveldismanni. Nei, hann kundi ikki líta á hann

meiri. Og hann upplýsti, at menn nú gingu fyri at fáa undirskriftir til ein nýggjan tjóðveldisflokk. Teir høvdu verið hjá honum. Men hann hevði ikki viljað skriva undir, tí nú kundi vera nóg mikið við nýggjum flokkum. Men hann var farin frá tjóðveldinum nú sum hann fór frá folkaflokkinum. Tá ið hesin gav seg upp til sambandið og gjordist veruliga meiri sambandskur enn sambandsflokkurin.

Tað litur so stutt út til at ta til næsta val fáa tveir tjóðveldisflokkar. Onkur sigur tó, at tjóðveldið, ið nú ríkir, verður at geva upp og lata teir antisosialistisku fara til sambandið ella folkaflokkin, um hann tá hýkur, meðan tann sosialistisk parturin fer yvir til javnaðarmenn.

Smábygdamaðurin skal stórliga gjalda

-- hetta eru teir, sum siga seg stuðla til at bygdin verða ikki avoyddar

Tann stóri parturin av útróðrarmannum, sum selja fiskin t. d. í Havn og aðrastaðir verða hildin fyri tann turra gjöldur av landsstýrinum við fiskimannafelagsins formanni á odda.

Tá ið bensintollurin varð hækkaður við 100 prosentum í vár gjordi javnaðarflokkurin beinanvegin vart við seg og visti á hvussu hættisligt tað var, at fara soleiðit til verka, uttan at hugsa um hvørjar avleiðingar tað hevði, serliga fyri tey plássir sum liggja avleiðis, sum skulu brúka bensin til at rokja sjógvn.

Landsstýrisflokkarnir slongdu beinanvegin eina tátu út til útróðrarmenninar »tollin skulu vit rettað á ólavsøku.«

Men go'morin, Verður hetta lágð, so vil mangur fáa ásanngina av, hvat tað er at føra bluffpolitikk so skammiliga, sum útróðrarmenn nú eru sviknir.

Jú, landsstýrið, framleggjumaðurin var sjálvur formaðurin í Fiskimannafelagnum, leggur fram eitt uppskot um at hækka prisstundingin til maskinbátar sum avreiða til export — ongar aðrar —. Men ikki eitt orð um at avtaka bensintollin. Í viðmerkingunum kemur fiskimannafelagsformaðurin fram við nokrum tósi um bensintoll, men ikki eitt orð um at veita teim mongu útróðrarmannum, sum megu brúka bensin, tolllætta av bensininum.

Tá orðaskiftið um málið var fyri hósdeggin, var beinanvegin gjørt greitt frá javnaðarflokkinum, at hesin tollur tykist óneyðugur, tað næsta hann færi við sær er á eini stórrí útreiðsla fyri heimatróðrarmannin, dyrkan av dogverðum, matinum hjá vanligum arbeiðsfólki, hækking av pristalimum v. o. o. dyrkanid livikostnaða uttan lønarvøkstur.

Ein sera hættisligur politikkur fyri hina vinnandi fjøldina.

Men hvat søgdu so teir góðu landsstýrisflokkar?

Jú, ikki kann sigast annað, enn áhugavert.

Knud Vang helt ikki at hetta var nakað at »snakka um«, tí tær máttu hava pengar, almenna forsorgin kostaði so nógv. Teir sum talaðu imóti hesum uppskoti talaðu sum »fariscarar«. Hetta var so folkaflokkurin.

Logikkurin hjá teimum sýntist at vera tann, at útróðrarmenn á smáplássum, t. d. Nólsoy, skulu (Framhald á 3. síðu)

Føroya vanstýri

Sjálvstýrislandsstýrið gevur útlendsum handelsföllum fyrimunir fram um føroyska framleiðslu!

Aftaná at nýggja toll-lógin er komin í gildi, er ein avleiðing tann at hetta landsstýrið við beráddum huga hevur borið so i band, at handelsmaðurin, sum flytur inn lidnar vorur til landið, hevur væl stórrí fyrimunir enn hann, sum skal royna at virka ráveruna til vóru í Froyum.

Mangur undrast óivað. Men hvat er at venta av hesum landsstýri — tí, »eitt er at seta út i kort — annað, skip at fara!

Eitt dómur um ta vanstýri, Føroyingar nú eru komnir undir:

I bravi til tingið hevur Gøtu Klædnavirki vist á teir stóru trupuleikar, sum teir nú megu dragast við, m. a. siga teir í brævnum:

»... og hvør er broytingin? Viðvikandi manufakturvorur var broytingin tann, at istaðin fyrir 25 pst. skal nú gjaldast 20 pst. (Framhald á 3. síðu)

Lata teir seg keypa?

»TEIR MCLABINDA OKKUM!«

»TEIR NIVA OKKUM!«

»TEIR SETA FELLU FYRI OKKUM!«

»60 MILJÓNAGRUNNURIN EIN FARLIGUR SKRÁPLÁNUR AT KOMA INNA!«

upptikið eftir Sigurd Joensen.

»Danir hava eyðrant okkum! 60 miljónagrunnurin bert ein dropi sum víðurgjald!

Grunnurin er trýst og »dirigeran« frá danskinum yvir okkum feroyingar!

Tikið upp eftir Erlend Patursson.

Vit megu vera varnir! Grunnurin stævnur at skapa hopin av óproduktivum arbeiðum, sum vegararbeiðum, havnararbeiði, berg-holsarbeiði o. t. arbeiði, sum vilja taka manningina á skipum okkara! Tað er ein ólukka! tí tað er á havinum, umborð á okkara skipum, ið menn okkara skulu vera! Ministerið hevur einki skil á okkara víðurskiftum, ta ið tað talar um, at tað er neyðugt fyri okkara bygdir og vinnuliv at fara undir øll hesi stórarbeiðini á landi! o. s. fr.

Soleiðis var orðalagið hjá Erlend Paturssyni og Sigurd Joensen til 60 miljónagrunnin.

Óregard helt tí við teir stóru harrar í landsstýrisflokkunum, at tað mátti liggja næst hjá teimum ið ætlandi talaðu tað, sum lá aftan fyri hjá landsstýrisflokkum, at vísa henda vanda, hetta trýst, hesa nív-an, hesa málubindan, hesa »diri-

geran« frá danskaranna síðu frá sær, ikki taka imóti teim 60 miljónunum. Aftaná at hava útsplit, iltonkt, illgitt danskin fyri alla illavörðna ætlan við hesum grunni kunnu sjálvstýrisflokkarnir ikki vera bekenntir at skeita til og enn minni taka imóti hesum eyðren-andi trýstandi undirgáðandi, málubindandi skaðliga grunn.

Fíggjarlógin 42 milj.

LANDSTYRISFLOKKARNIR: TAÐ ER ALMENNA FORSÖRGIN

Hygga siggi. Nú telur fíggjarlógin tætt við 42 miljónir krónur. Og hon er sett fram av teimum flokkum, sum í fyra ár einki annað hava havt at siga fólki, uttan ræðuboð um hækking fíggjarlóg. Hetta eru menn!

Og hvat forsvara teir seg so við bæði í blóðum teirra og á tingi? Jú, almenna forsorgin er so dyr, Fólkapensjónin er v. o. orðum ikki væl umtókt av teimum.

Okkum er tað eingin loyna, at hesir flokkar heldur enn fegnir vildu havt tann vælkonna peningin í teim mongu føroysku heimunum — hann, sum skapar eydna og gleði í hundræðtals heimum í Froyum — bertur av fíggjarlógini. Nokur onnur orsök at skrála so um henda postin á fíggjarlógini kann ikki vera.

Men tað er klárt, tað skal so nógvur peningur til vvirktokur. Og hasar 8 miljónirnar á fíggjarlógini høvdu verið góðar til yvirtokumál — ájú!

Vit siga bara: óhugnaligt, útlið fyri Feroyingin í Froyum undir sliikum stýri!

VÆL UNDIRTIKIÐ

Stóran íslenska fløgfelagið byrjaði fløgferðir sínar av Føroyar um 20. juli, hava teir fluga 370 ferðafólk.

ÚR GRÖNLANDI

32 bátar avreiðdu mikudagin til samans í Feroyingahavnini 62 tús. pund í ráfski.

BENSINTOLLURIN

Javnaðarflokkurin hevur lagt mál fyri tingið um avtøku av eykatollinum uppá bensin.

Heiðurslønir

Trýggingsambandið hevur veitt tveimum monnum heiðurslønir fyrir bragd, teir úttutu í 1959, tá »Mathildae mundi verði niðurskrúvað av ísi við Eysturgrönlund. Menninir eru Jens E. Westergaard av Ogrum, sum var við »Mathildae og Jóannes Bjørgeheim Rasmussen, Klaksvík, sum tá var við »Dragsundie, Teir finga heiðursgávu, kr. 500, og eitt vakurt skjal, sum Jákup C. Olsen, sáli, hevði tekið.

Hin seinni, Jóannes Bjørgeheim Rasmussen er ikki heima í løtun.